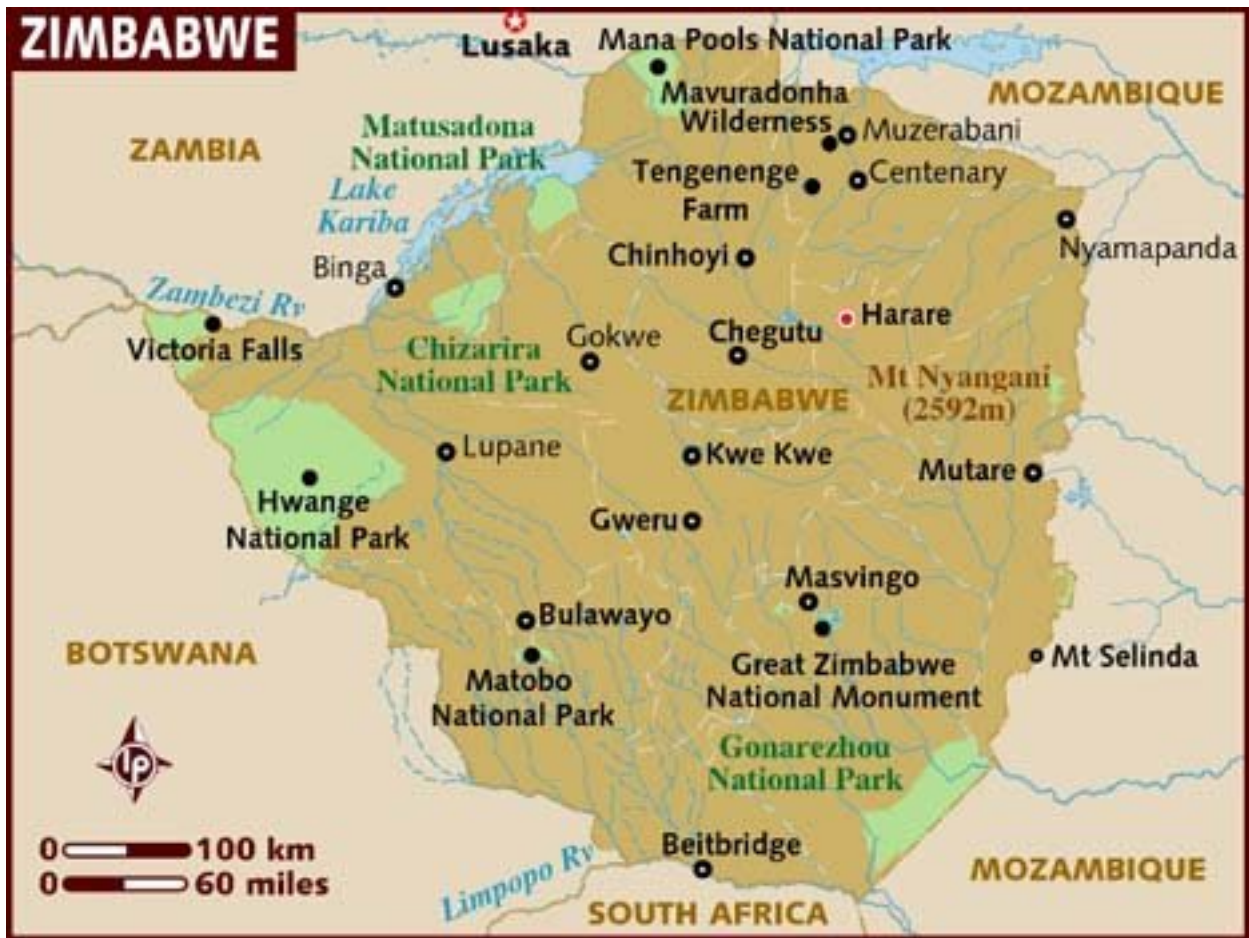

Danmark – Zimbabwe: Landepolitikpapir 2013-2015

Indholdsfortegnelse

FORORD	3
INDLEDNING	4
UDFORDRINGER OG MULIGHEDER I ZIMBABWE	5
DANMARKS PARTNERSKAB MED ZIMBABWE.....	7
RISICI, SCENARIER OG IMPLIKATIONER FOR DET DANSKE ENGAGEMENT	12
ANNEX 1: NØGLETAL FOR ZIMBABWE	15
ANNEX 2: STRATEGISK FOKUS, RESULTATER OG INDIKATORER FOR DEN DANSKE UDVIKLINGSBISTAND I ZIMBABWE	17
ANNEX 3: FOKUSOMRÅDER FOR DONORER I ZIMBABWE.....	22
ANNEX 4: ZIMBABWES MEDIUM TERM PLAN 2011-2015.....	23
ANNEX 5: OPFYLDELSEN AF MDG'ER I ZIMBABWE.....	24

Forord

Zimbabwe befinder sig i en skrøbelig politisk transitionsproces på vej mod et flerpartidemokrati, uden vold og menneskerettighedskrænkelser. Potentialet er der for en hurtig økonomisk udvikling i kølvandet på demokratiske reformer, men der er kræfter i landet som hellere ser status quo. Zimbabwes placering som nummer 173 ud af 187 lande på FN' s udviklingsindeks understreger, at der er mange udfordringer. På trods af en betydelig økonomisk vækst siden 2009 når udviklingen langt fra alle i et land med store uligheder.

Danmark har været aktivt engageret i Zimbabwe siden kampen for uafhængighed og har siden dannelsen af samlingsregeringen i 2009 styrket de diplomatiske relationer og øget udviklingsbistanden betydeligt. Danmark er således igen blandt de største bilaterale partnere i landet. Danmark betragter international dialog og styrket samarbejde med Zimbabwe som en forudsætning for landets udvikling. Gennem aktiv diplomatisk dialog med blandt andre nabolandene i Det sydlige Afrika (SADC) og i EU arbejder Danmark for en situation, hvor det internationale samfunds restriktive og ledsagende foranstaltninger ikke længere har relevans.

Det danske engagement i Zimbabwe tager sit udgangspunkt i en rettighedsbaseret tilgang og sigter mod at opbygge og styrke demokratiske institutioner og fremme universelle menneskerettigheder samtidig med at der ydes støtte til inklusiv vækst, privatsektor-udvikling og bedre levevilkår for den zimbabwiske befolkning. For at fremme denne målsætning benytter Danmark sig af en række forskellige instrumenter, herunder diplomatisk dialog, styrkelse af handels- og privatsektorsamarbejdet og omfattende udviklingsbistand.

Indledning

”Vi står sammen om at afslutte den polarisering, splittelse, konflikt og intolerance, som har præget Zimbabwe gennem de seneste år” (den globale politiske aftale).

Zimbabwe står ved en skillevej, hvor landet enten kan bevæge sig i en demokratisk retning eller gå tilbage til en mere autoritær styreform. Dette papir udstikker strategien for Danmarks engagement i Zimbabwe, på et tidspunkt hvor landet befinder sig midt i en vanskelig transitionsproces mod øget demokratisering. Den politiske situation i Zimbabwe er kompleks og skrøbelig. Tilbagekridt til splittelse og uro vil ikke bare bremse udviklingen i Zimbabwe, men kan også have en negativ effekt på hele det sydlige Afrika.

I den aktuelle situation er Danmark stærkt engageret i at hjælpe det zimbabwiske folk i dets kamp for et bedre liv karakteriseret ved stabilitet, social sikkerhed, økonomisk vækst og respekt for menneskerettighederne.

De første år efter uafhængigheden i 1980 blev Zimbabwe betragtet som en udviklingsmodel for og blev betragtet som ”Afrikas brødkurv”. Blot få årtier senere oplevede landet imidlertid stigende politiske uroligheder og krænkelser som følge af øgede interne magtkampe i landet. Dette kulminerede i 2008, hvor valgafhandlinger førte til omfattende vold og bragte økonomien til kollaps. Siden dannelsen af en samlingsregering i begyndelsen af 2009 er basale sociale serviceydelser dog blevet genskabt, og der er kommet gang i økonomien, mens en række grundlæggende demokratiske reformer fortsat lader vente på sig.

Under uafhængighedskampen var Danmark en stærk støtte for et frit og uafhængigt Zimbabwe. Sidenhen hjalp Danmark med opbygningen af en ny nation gennem omfattende udviklingsprogrammer i 1980'erne og 90'erne. Det uafhængige Zimbabwe kom godt fra start og skabte store sociale fremskridt for den brede befolkning, mens udfordringer med fordelingen af jorden, ejendomsrettigheder og skabelsen af demokratiske rettigheder for hele befolkningen forblev uløste.

Efter dannelsen af samlingsregeringen i 2009 har Danmark øget udviklingsbistanden betydeligt og styrket de diplomatiske forbindelser. Siden krisen i tiden frem til 2008 har Danmark gjort en stor indsats for at reetablere adgangen til sundhed og uddannelse, bl.a. gennem fordeling af undervisningsmateriale til samtlige elever i folkeskolen og løn til sundhedspersonale. I samme periode har Danmark bidraget til, at to millioner af de fattigste i Zimbabwe er blevet hjulpet ud af akut fødevaremangel. Efter disse indledende humanitære indsatser har Danmark rettet fokus på at støtte mere langsigtet og bæredygtig udvikling i tæt samarbejde med zimbabwiske partnere både i regeringen og civilsamfundet.

Dette landepapir beskriver strategien for det danske engagement i Zimbabwe fra 2013 til 2015. På grund af den skrøbelige politiske kontekst i Zimbabwe og de store usikkerheder knyttet til udviklingen i landet opererer strategien med forskellige scenarier, som muliggør at den danske indsats fleksibelt kan tilpasse sig forandringer i landets politiske situation.

Udfordringer og muligheder i Zimbabwe

Zimbabwe ved en skillevej

De kommende år kan bringe Zimbabwe i vidt forskellige retninger: Mod fremdrift i processen for demokrati, stabilitet og vækst; fastholde Zimbabwe i en situation uden gennembrud i den demokratiske reformproces; eller i værste tilfælde mod ny voldelig konflikt og økonomisk krise.

På dette vigtige tidspunkt i Zimbabwes historie står landet over for følgende grundlæggende udfordringer:

1. Overgang til fredeligt og stabilt flerpartidemokrati: Forsoning og gennemførelse af demokratiske reformer, som fører til en demokratisk valgt regering, opbygning af demokratiske institutioner, sikring af grundlæggende politiske rettigheder og forankring af uafhængige statsinstitutioner.
2. Respekt for menneskerettighederne og retssikkerhed: Et stop for menneskerettighedskrænkelser udgør en forudsætning for udviklingen af et frit og velfungerende samfund.
3. Inklusiv økonomisk vækst og bekæmpelse af fattigdom: Gennemførelse af økonomiske reformer, der kan konvertere Zimbabwes store potentiale til vækst, som kommer hele den zimbabwiske befolkning til gode.

På den ene side har der været visse fremskridt siden dannelsen af samlingsregeringen i 2009: Der er sket en delvis demokratisering, menneskerettighedssituationen er forbedret og den økonomiske udvikling har været positiv. Skoler og sundhedsklinikker er i vid udstrækning genåbnet, og HIV-AIDS, kolera og andre sygdomme er kommet under bedre kontrol. Samtidig har den globale politiske aftale (GPA), som blev faciliteret af SADC, ført til etableringen af demokratiske institutioner.

På den anden side forbliver den politiske situation skrøbelig med mange udfordringer de kommende år. Intimidering og vold er udbredt, alt imens en del af den politiske elite fastholder grebet om centrale magtbaser, herunder sikkerhedssektoren og de elektroniske medier. Hertil kommer en omfattende gæld, en svag finansiel sektor og et tungt lønpres på den offentlige sektor, som tilsammen udgør en stor udfordring for skabelsen af en bæredygtig økonomi. Endelig gavner indkomsten fra minesektoren, herunder den lukrative diamantindustri, ikke i tilstrækkelig grad den almindelige zimbabwiske befolkning.

Den snoede vej mod flerpartidemokrati

Overgangen til flerpartidemokrati har vist sig at være en vanskelig proces i Zimbabwe, hvor en lille elite gennem årtier har fastholdt magten og domineret landets politik, økonomi, medier og sikkerhedssektor. Mange af disse magthavere er utilbøjelige til at opgive privilegier og status.

De politiske dynamikker er i høj grad dikteret af kampen om magten internt i ZANU-PF i takt med at Mugabe ældes. Hertil kommer kampen mellem de kredse i samfundet, som gerne ser

demokratiske reformer, og de som ønsker at fastholde status quo. På denne baggrund forbliver Zimbabwe en politisk skrøbelig stat, som kan udvikle sig i vidt forskellige retninger, afhængigt af udkommet af magtkampene.

For at bane vejen for mere vidtgående demokratiske reformer må dødvandet mellem den gamle elite og de nye demokratiske kræfter brydes, hvilket formentlig vil kræve bevægelse i begge lejre og en fornyet bestræbelse på forsoning.

Afholdelse af valg har de seneste år i Zimbabwe været karakteriseret ved vold, intimidering og menneskerettighedskrænkelser. En ny forfatning med bl.a. en mere repræsentativ fordeling af magten mellem de politiske aktører forhandles i 2013 mellem de politiske partier. Forfatningens vedtagelse er sammen med gennemførelsen af udestående reformer, herunder af medier, sikkerhedssektoren og valgsystemet, en afgørende forudsætning for frie og retfærdige valg i Zimbabwe.

Menneskerettigheder og god regeringsførelse – fundamentet for demokrati og udvikling

Zimbabwe rummer fortsat mange af de grundelementer, som karakteriserer en skrøbelig stat. Gentagne brud på menneskerettighederne er med til at blokere for dannelsen af et stabilt demokrati. Menneskerettighedskrænkelser, politisk motiveret vold og begrænsninger i retssektoeren medvirker til at underminere zimbabwiske borgeres grundlæggende rettigheder. Det gælder ikke mindst for kvinder og børn. Også de demokratiske processer er skrøbelige. Nationale kontrolinstanser er godt nok blevet etableret, men har ikke i praksis i tilstrækkelig grad fået beføjelser til at gennemføre deres mandater i forhold til overvågning af blandt andet menneskerettigheder og korrupsion. Samtidig er adgangen til frie medier stærkt begrænset. Hertil kommer, at god regeringsførelse, respekt for menneskerettigheder og det civile samfunds handlerum er tæt knyttet til og afhængig af udestående reformer i regeringsapparatet og sikkerhedssektoren.

Selv med stabiliseringen siden 2009 oplever civilsamfundsorganisationer fortsat intimidering og chikane. Organisationer, som arbejder for at fremme menneskerettigheder, støder ofte på stærk modstand, og der er derfor behov for vedvarende støtte og beskyttelse af både organisationerne selv og de personer og grupper, som de samarbejder med.

Med dannelsen af samlingsregeringen blev det ved den globale politiske aftale besluttet, at der skulle gennemføres en række grundlæggende reformer forud for afholdelsen af frie, demokratiske valg. Til at følge gennemførelsen af disse reformer blev et monitoreringsorgan JOMIC dannet (og støttes af blandt andre Danmark). JOMIC rapporterer om politisk motiverede menneskerettighedskrænkelser og sikrer, at både nationale og regionale aktører får indsigt i fremdrift (eller mangel på samme) i gennemførelsen af reformer. JOMIC har dog kunnet konstatere, at kun en del af reformerne er blevet fuldt gennemført.

Inklusiv økonomisk vækst og reduktion af fattigdommen – fremskidt og nye udfordringer

Zimbabwes økonomi vil ikke være bæredygtig på længere sigt uden gennemgribende reformer, som kan bidrage til jobskabelse, bedre styring af de offentlige finanser, beskyttelse af investeringer, adgang til likviditet og ikke mindst bekæmpelse af korrupsion. I 2008 førte en tårnhøj inflationsrate til Zimbabwe-dollarens kollaps, og bragte den nationale økonomi i en dyb krise. Dette fulgte i kølvandet på drastisk faldende produktivitet – især i landbrugssektoren, som konsekvens af arbitrære og ofte voldelige overtagelser af kommercielle landbrug ejet af hvide farmere. Situationen skabte stor usikkerhed om ejendomsret og underminerede dermed investeringslysten i landet. Indførelse i 2009 af et multi-valuta system (domineret af USD) og favorable råvarepriser bragte ikke desto mindre relativt hurtigt Zimbabwes økonomi bort fra sammenbrud, om end efterdønningerne endnu tydeligt mærkes.

Arbejdsløsheden blandt især unge, manglende arbejdstagerrettigheder og skævheden i fordelingen af landets rigdom er markante forhold, som grundlæggende truer den fortsatte sociale stabilitet i Zimbabwe. Der er fortsat væsentlige udfordringer i forhold til at sikre fundamentale arbejdsrettigheder. Endvidere har underbeskæftigelse på op til 80 procent, en stor uformel sektor og manglende skatteindtægter fra en række nøglesektorer minimeret skattegrundlaget for staten, som dermed står uden reelle muligheder for at gennemføre langsigtede offentlige investeringer. Dette ses tydeligst i den forsømte infrastruktur. Den Afrikanske Udviklingsbank anslår, at der er et umiddelbart behov for investeringer i størrelsesordenen 14 mia. USD alene til rehabilitering af eksisterende infrastruktur.

Ikke desto mindre er der et betydeligt potentiale for at styrke Zimbabwes økonomi indenfor især landbrug, turisme og mineindustri (herunder guld, platin og diamanter). Udfordringen bliver at udvikle disse sektorer på en måde, som kommer den brede befolkning til gode.

Den ugennemsigtige og politiserede gennemførelse af den såkaldte indigenisation-lov, som lægger op til 51 procents ejerskab af virksomheder til den oprindelige zimbabwiske befolkning, har effektivt undermineret investeringslysten i landet. Hertil kommer stigende problemer med korrupsion, som truer med at bremse den økonomiske udvikling. Zimbabwe rangerede som nummer 163 ud af 174 lande på Transparency Internationals globale korrupsionsindeks i 2012.

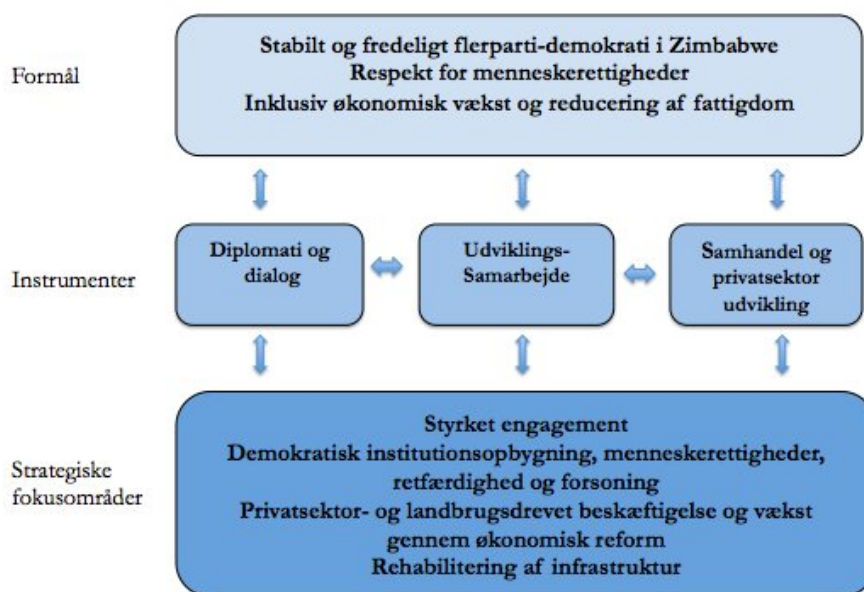
Nye globale økonomier som Kina, Indien, Brasilien og Sydafrika har øget deres investeringer i Zimbabwe betydeligt over det seneste årti. Observatører har med bekymring peget på, at disse investeringer ikke i tilstrækkeligt omfang kommer den brede zimbabwiske befolkning til gode, men disse landes styrkede engagement bringer også muligheder for at fremme partnerskaber med BRICS-landene om udviklingen i Zimbabwe.

Danmarks partnerskab med Zimbabwe

Det overordnede formål for det danske engagement er at understøtte udviklingen af et demokratisk Zimbabwe med reduceret fattigdom, respekt for menneskerettigheder og inklusiv økonomisk vækst.

I overensstemmelse med den danske strategi for udviklingssamarbejde og den danske strategi for skrøbelige stater støtter Danmark aktivt zimbabwiske borgeres ret til et bedre liv baseret på et legitimt demokratisk system, som sikrer retfærdighed, sikkerhed samt økonomisk og social udvikling.

For at fremme denne målsætning benytter Danmark en vifte af forskellige instrumenter, herunder diplomatisk dialog rettet mod at styrke og normalisere samarbejdet, udviklingsbistand samt fremme af kultur, handel og privatsektor-udvikling.

Figur 1: Formål, instrumenter og strategiske fokusområder for det danske engagement i Zimbabwe

Nedenfor præciseres hvordan det danske engagement bidrager til at fremme målsætningen om styrket demokrati, menneskerettigheder og økonomisk udvikling. En mere detaljeret gennemgang af de strategiske fokusområder for udviklingsbistanden findes i annek 2.

Formål 1: Et partnerskab for demokrati

Gennem anvendelse af forskellige instrumenter bidrager Danmark aktivt til at støtte Zimbabwes overgang til et fredeligt og stabilt flerpartidemokrati.

For det første har Danmark intensiveret den diplomatiske dialog med alle parter i Zimbabwe samt med regionale og internationale partnere. Det internationale samfund bør i dansk optik øge presset for demokratiske reformer og på samme tid hjælpe med den demokratiske institutionsopbygning i Zimbabwe. SADC spiller en særlig vigtig rolle. Øget regionalt pres for

demokratiske reformer, ledet af Sydafrika, vil fortsat være afgørende. Danmark støtter fuldt ud indsatsen både i Zimbabwe og i regionen, som fremskynder processen.

Som en del af den globale indsats arbejder Danmark sammen med EU og grupper af ligesindede aktører – ikke mindst kredsen af nordiske lande – for at fremme styrket engagement i Zimbabwe, samt sikre en mere strategisk anvendelse af restriktive og ledsagende foranstaltninger. Det er målsætningen, at disse foranstaltninger med tiden og som et resultat af udviklingen i Zimbabwe ikke længere vil være relevante – forhåbentlig i nærmeste fremtid.

For det andet støtter Danmark gennem udviklingsarbejdet en række initiativer i Zimbabwe, som sigter mod at opbygge landets demokratiske institutioner og styrke borgernes aktive deltagelse i de politiske processer. Eksempler, der særligt kan fremhæves, er den danske støtte til skabelsen af uafhængige institutioner indenfor rets-sektoren og en mere uafhængig valgkommission samt støtte til udarbejdelsen af en ny forfatning og frie medier.

For det tredje arbejder Danmark for en stærkere og mere proaktiv involvering af centrale multilaterale institutioner. Dette inkluderer forskellige grene af FN og de internationale finansielle institutioner. En aktiv FN-tilstedeværelse i Zimbabwe, som bygger på internationale erfaringer, udgør et vigtigt bidrag til udvikling og demokratisering i landet.

Endelig forbliver civilsamfundet en fundamental partner i det danske arbejde for at fremme demokrati i Zimbabwe. Danmark arbejder aktivt for at fremme et stærkt civilsamfund, som er konstruktivt engageret i at forsvare borgernes rettigheder og deltagelse, og som arbejder for overgang til demokrati og udvikling. En række danske civilsamfundsorganisationer støttet af Danida er aktivt involveret i at styrke demokratiet på græsrodsniveau. Efter år med mindsket manøvrerum er det vigtigt at genoplive et stærkt og levende civilsamfund. Det kræver ikke kun ny lovgivning, men også et skift i den politiske kultur og opbygning af tillid at skabe rum for, at alle borgere i Zimbabwe frit kan deltage i politik.

Formål 2: God regeringsførelse og menneskerettigheder – En hjørnestein i det danske engagement i Zimbabwe.

I skrøbelige stater repræsenterer krænkelse af fundamentale menneskerettigheder ofte en barriere for opbygningen af et stabilt demokrati. Dette er også tilfældet i Zimbabwe.

Fremme af god regeringsførelse og respekt for universelle menneskerettigheder er derfor en central prioritet i det danske partnerskab med Zimbabwe og støttes via forskellige kanaler.

Først og fremmest fremmer Danmark respekt for fundamentale rettigheder på alle niveauer gennem en aktiv diplomatisk dialog både i Zimbabwe og gennem internationale organisationer. I særdeleshed udgør the Universal Periodic Review (UPR) i regi af FN Højkommissariatet for Menneskerettigheder en vigtig platform for dialog til at forbedre menneskerettighedssituationen i landet.

For det andet er det en hjørnestein i udviklingssamarbejdet mellem Danmark og Zimbabwe at fremme menneskerettigheder. Danmark vil gennem målrettet udviklingssamarbejde fortsat

støtte etableringen af lovgivning og gennemførelse af konkrete tiltag både på regerings- og civilsamfundsniveau. Et særligt fokus er støtte til ofrene for menneskerettighedskrænkelser. Med afsæt i en rettighedsbaseret tilgang har strategien for danske interventioner på dette område en todelt tilgang med fokus på statsopbygning på den ene side og støtte til civilsamfundets kapacitet på den anden. Etablering af en retsstat og opbygning af rettighedshaverens evne til at holde regeringen ansvarlig fremmes gennem støtte til retshjælp, oplysningskampagner og øget adgang til information og mediefrihed.

Som en fundamental del af indsatsen for at fremme menneskerettigheder vil Danmark støtte kvinders rettigheder og lighed mellem kønnene. Der er blandt andet iværksat en markant indsats for at reducere det ekstremt høje niveau af seksuel vold mod piger og kvinder.

Støtte til menneskerettigheder og god regeringsførelse i en omskiftelig kontekst kræver, at der indbygges fleksibilitet i de danske indsatser. Samtidig er det vigtigt at engagere sig i og støtte de skrøbelige demokratiske processer ved at bakke op om de kræfter i systemet, som ønsker reform og ved at styrke de nationale demokratiske institutioner, som er blevet etableret siden 2009.

Formål 3: Inklusiv økonomisk udvikling for alle borgere i Zimbabwe

Danmark anerkender det store potentiale for økonomisk udvikling i Zimbabwe, der vil kunne realiseres gennem øgede udenlandske investeringer, handel og udvikling af privatsektoren. EU er Zimbabwes anden største samhandelspartner kun overgået af nabolandet Sydafrika. Dog er de overordnede tal for handel relativt beskedne, og investeringer begrænses i vid udstrækning af den skrøbelige kontekst og i særdeleshed af usikkerhed forbundet med ejendomsrettigheder og investeringsbeskyttelse. For at få mest muligt ud af landets potentiale og for at tiltrække udenlandske investeringer må Zimbabwe skabe gode rammebetingelser for erhvervslivet, herunder en klar lovgivning og mulighed for at drive forretning uden at skulle skele til politiske interesser. Hertil kommer beskyttelse af ejendomsrettigheder og en effektiv indsats mod korruption.

Det er en dansk prioritet at yde støtte til en økonomisk vækst og privatsektordrevne udviklingsinitiativer, som medfører mærkbare fordele for den generelle zimbabwiske befolkning. Gennem udviklingssamarbejdet vil Danmark fortsat fremme privatsektordrevet vækst og erhvervssamarbejde i særligt landbrugssektoren. Støtten til etableringen af Zimbabwe Agricultural Development Trust (ZADT) har forbedret adgangen til kapital og input i landbrugssektoren. I de kommende år vil Danmark bygge videre på og udvide disse aktiviteter og afsøge nye muligheder for at øge privatsektordrevet vækst med et stærkt fokus på miljømæssigt bæredygtige og klimavenlige løsninger.

Ligeledes vil Danmark gradvist udvide anvendelsen af Danidas partnerskabsprogram med det formål at styrke samarbejdet mellem private danske og zimbabwiske selskaber. Dette vil understøtte videns- og teknologioverførsel mellem danske og lokale parter, hvorigennem der skabes værdi for selskaberne. Det er målsætningen, at partnerskaberne vil bidrage til at øge beskæftigelsen og have en positiv effekt på lokalsamfundet.

Endelig fremmer Danmark aktivt en styrkelse af de internationale finansielle institutioners (IFIs) rolle i Zimbabwe for herigennem at fremme økonomiske reformer og på sigt bane vej for gældslettelse gennem iværksættelse af et såkaldt IMF Staff Monitored Program. Danmark støtter også IFIs aktive engagement i implementeringen af udviklingsaktiviteter. Således bidrager Danmark til Zim-Fonden, ledet af den Afrikanske Udviklingsbank (AfDB), som støtter forbedring af vital infrastruktur. Hertil kommer støtte til den Analytiske Multi Donor Trust Fund (A-MDTF) ledet af Verdensbanken, som hjælper regeringen med at styrke politikudvikling indenfor prioriterede områder. Disse interventioner bidrager bl.a. til at skabe et bedre erhvervsmiljø ved at styrke den zimbabwiske konkurrenceevne gennem forbedret infrastruktur.

Det danske udviklingssamarbejde i en skrøbelig kontekst – strategiske fokusområder

Dansk udviklingsbistand har i perioden efter samlingsregeringens dannelse spillet en afgørende rolle i genetableringen af basale sociale ydelser og med at forebygge fødevaremangel. I de senere år har der, for at sikre en mere bæredygtig udviklingsmæssig fremgang, været en tendens til at iværksætte længervarende indsatser, som bedre understøtter en positiv udvikling i levebetingelserne for borgere i Zimbabwe, og som medvirker til at fremme reformtiltag. I 2012 kanaliseres udviklingsbistanden fra OECD-lande hovedsagligt udenom myndighederne, om end bistanden i stigende grad er i overensstemmelse med myndighedernes politikker. I overensstemmelse med "New Deal" initiativet for skrøbelige stater vil Danmark støtte Zimbabwes egen bestræbelse på overgang fra skrøbelig stat til stabilt demokrati – baseret på gensidige forpligtelser .

Der er tidligere taget skridt til at reducere antallet af partnere i det danske bistandsprogram og til at fokusere indsatsen på færre, tematiske områder. Den danske støtte er i overensstemmelse med de nationale udviklingsprioriteter i Medium Term Plan 2011-2015 (MTP) og er fokuseret på følgende tre komponenter:

- *Privatsektorudvikling indenfor landbrug;*
- *Rehabilitering af infrastruktur, samt;*
- *God regeringsførelse, demokrati og menneskerettigheder.*

Gennem indsatsen vil Danmark bidrage til at skabe forbedret fødevarerikkerhed, og yderligere støtte vil blive overvejet, hvis nye humanitære kriser måtte opstå. Udover de bilaterale interventioner er en række danske civilsamfundsorganisationer og erhvervsorganisationer aktivt engagerede i Zimbabwe gennem udviklings- og erhvervsprogrammer. De bilaterale indsatsområder er koordineret med andre bilaterale udviklingspartnere. Danmark støtter aktivt udviklingen af en bredere donorkoordinering, som involverer alle relevante aktører – inklusive zimbabwiske og multilaterale institutioner – og som yderligere fremmer koordinering og overensstemmelse med myndighedernes politikker. En fælles-donor bistandsstrategi (Joint Assistance Strategy) findes pt. ikke i Zimbabwe, men Danmark vil arbejde for, at en sådan fælles ramme udvikles.

Dansk bistand til Zimbabwe udmøntes i overensstemmelse med en række principper og strategiske overvejelser og på baggrund af den danske strategi for udviklingssamarbejde, således som skitseret nedenfor:

Partnerskab og deltagelse: Danmark vil, baseret på New Deal initiativet for skrøbelige stater, samarbejde med alle relevante parter i Zimbabwe, inklusiv myndigheder, civilsamfundsorganisationer og den private sektor og sikre, at danske interventioner er i overensstemmelse med nationale politikker. Danmark er rede til at kanalisere midler gennem myndighederne når situationen tillader det.

Rettighedsbaseret tilgang: Danmark bidrager til at styrke borgerenes legitime rettigheder, bedre leveforhold, demokrati og social fremgang. Særlige hensyn vil blive givet til menneskerettigheder, herunder ikke-diskriminering og lige rettigheder mellem forskellige grupper i befolkningen. I det danske udviklingssamarbejde rettes stor opmærksomhed på kvinders muligheder og på kvinders vigtige rolle, som forandringsaktør i den demokratiske proces.

Brobygning og institutionsbygning: Danmark vil støtte dannelse af stærke demokratiske institutioner og støtte tiltag til forsoning og konstruktiv dialog mellem politiske modstandere.

Transformative interventioner: Danmark vil støtte aktiviteter der skaber markante og mærkbare positive forandringer for den zimbabwiske befolkning og vil sikre fokus på realisering af det store økonomiske potentiale gennem bedre rammebetingelser for den private sektor og jobskabelse.

Figur 2: Principper og strategiske overvejelser for dansk udviklingsbistand til Zimbabwe

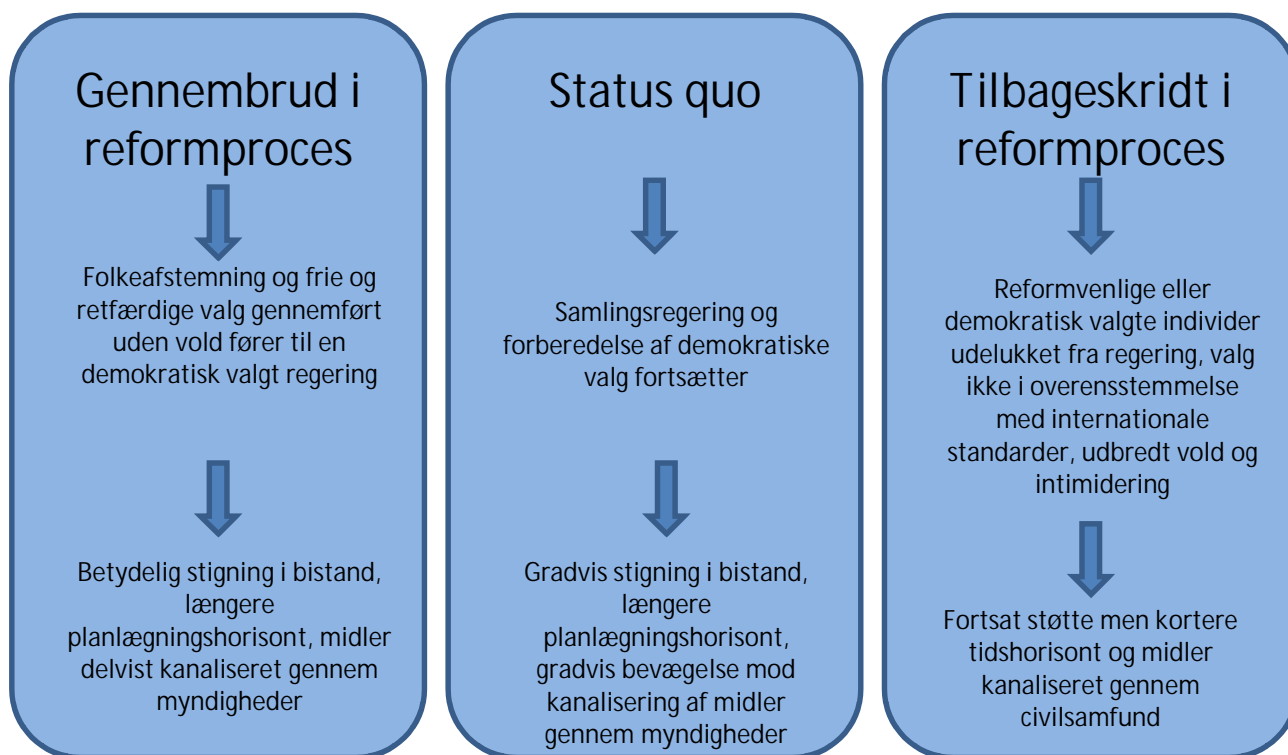
For en mere detaljeret introduktion til det danske bistandsprogram i Zimbabwe henvises til anneks 2.

Risici, scenarier og implikationer for det danske engagement

Der er en potentiel risiko for, at Zimbabwe falder tilbage til en krisesituation ifald overgangen til demokrati og udvikling afspores. I en situation, hvor der nok er fremskridt men ikke et afgørende gennembrud i gennemførelsen af demokratiske reformer, har EU og andre vestlige lande hidtil fastholdt visse restriktive foranstaltninger vendt mod eliten i Zimbabwe med henblik på at bevare presset for reformer.

I en politisk situation, der er så usikker som det er tilfældet i Zimbabwe, er det vigtigt, at det danske engagement tager hensyn til forskellige risici og mulige scenarier og tillader fleksibilitet til at tilpasse indsatserne derefter. De primære risikoelementer er knyttet til en mulig afsporing af den demokratiske proces og de dermed forbundne konsekvenser for stabiliteten og den videre økonomiske udvikling. Fortsat øget ulighed og eksklusion af størsteparten af befolkningen, herunder især unge, fra den formelle arbejdsstyrke, vil i det lange løb kunne underminere stabiliteten i landet.

De grundlæggende scenarier og forventede konsekvenser for udviklingssamarbejdet er skitseret nedenfor:

Figur 3: Scenarier og mulige implikationer for dansk udviklingsamarbejde med Zimbabwe

En række faktorer vil være bestemmende for den videre udvikling i Zimbabwe, herunder især den igangværende magtkamp indenfor og mellem de politiske partier samt mellem reformtilhængere på den ene side, og de som ikke ønsker demokratiske reformer på den anden. Det er vanskeligt at forudse udkommet af de igangværende politiske processer, herunder også ZANU-PF's fremtidige lederskab og position. Uanset resultatet af de igangværende politiske processer vil Zimbabwe i de kommende år have store udfordringer på vejen mod demokrati. Overgangen til og etablering af en folkeligt forankret demokratisk kultur baseret på stærke og uafhængige institutioner tager tid. Med fortsat betydelig folkelig opbakning til de to største partier vil en form for magtdeling, forsoning eller koalition meget vel også kunne være en del af den politiske fremtid for Zimbabwe.

For at mindske risikoen for en negativ og udemokratisk udvikling vil Danmark fortsætte en flerstrengt tilgang. Først og fremmest vil Danmark arbejde for det internationale samfunds anerkendelse af enhver regering, der er demokratisk valgt i overensstemmelse med internationale standarder og som støtter og efterlever universelle menneskerettigheder.

Derudover vil Danmark også støtte og arbejde for at fremme et styrket regionalt engagement i Zimbabwe gennem dialog og økonomisk samarbejde. Et stabilt Zimbabwe vil være til fordel for alle lande i regionen, mens et Zimbabwe i intern konflikt vil kunne have negative konsekvenser for hele regionen.

Ligeledes vil assistance i relation til udvikling og institutionsopbygning bidrage til at skabe et solidt fundament og således gøre det sværere at underminere fortsat demokratisk transition. Endelig vil Danmark fortsat støtte indsatser, som fremmer forsoning gennem brobygning og dialog på tværs af de politiske skel i Zimbabwe.

Den danske politik i forhold til Zimbabwe er baseret på den grundlæggende præmis, at risikoen ved ikke at være engageret i den aktuelle transitionsprocess er større end risikoen ved et aktivt engagement – såvel for befolkningen i Zimbabwe som for stabiliteten i regionen.

I forbindelse med gennemførelsen af denne strategi vil Danmark nøje følge udviklingen i Zimbabwe og undervejs foretage nødvendige justeringer i partnerskabet med henblik på at minimere risici og maksimere mulighederne for at landet fortsætter udviklingen mod et demokratisk, fredeligt og velstående Zimbabwe med respekt for menneskerettighederne.

Annex 1: Nøgletal for Zimbabwe

ØKONOMISKE NØGLETAL		ENHED	NØGLETAL	KILDE
Befolkning		Million	13	WDR
BNI per capita		USD	460	WDR
Årlig økonomisk vækst –BNP		%	9.3	WB
Foreign Direct Investments		USD mio.	60	WDR
Bruttonationalprodukt		USD mio.	7.474	WDR
Økonomiske sektorer: tilføjet merværdi (% of GDP)				
	Landbrug	%	18	WDR
	Industri	%	29	WDR
	Servicefag	%	53	WDR
Udviklingsbistand per indbygger		USD	59	WDR
Udenlandsk gæld		USD mia.	9.018	IMF
Udenlandsk gæld som % af BNP		%	121.3	IMF
SOCIALE NØGLEDATA		ENHED	NØGLETAL	KILDE
Befolkningsvækst (årligt gennemsnit)		%	0.2	WDR
Forventet levealder (gennemsnit)		År	45.5	WDR
Børnedødelighed (antal dødsfald per 1000 fødsler i løbet af det første år)		Antal	90	WDR
Adgang til rent drikkevand (% uden adgang)		%	18	HDR
Antal læger (per 100.000 indbyggere)		Antal	2	HDR
Befolkning mellem 15-49 år med HIV		%	14.3	HDR
Alfabetisme (voksne) (forventes at falde kommende år)		%	92	WDR
Andel af piger i forhold til drenge på grundskoleniveau		%	97	WDR
Militærudgifter (procent af BNP)		%	1.3	WB
DATA FOR MENNESKERETTIGHEDER OG SIKKERHED		ENHED	NØGLETAL	KILDE
Menneskerettighedskrænkelser (1 er færrest menneskerettighedskrænkelser, 5 er flest menneskerettighedskrænkelser)		Score (1-5)	4	HDR
Mordrate (per 100.000)		Antal	8.7	HDR
Politisk engagement (% som tilkendegav mening til offentlige myndighedspersoner)		%	10	HDR
Korruption (% som har været udsat for en bestikkelsessituation indenfor det sidste år)		%	33	HDR
Opfattelse af sikkerhed		%	41	HDR
Pressefrihed (en lav score indikerer mere pressefrihed)		%	46.5	HDR

Note: Ovenstående data er fra de seneste internationale rapporter, men grundet manglende opdateret statistisk materiale er data i nogle tilfælde af ældre dato.

Kilder:

HDR- UNDP (2010) 20th Edition Human Development Report: The Real Wealth of Nations, Pathways to Human Development

IMF- International Monetary Fund (September 2012) IMF IMF Executive Board Concludes 2012 Article IV Consultation with Zimbabwe. Draft Public Information Notice (PIN No. 12/113)

WDR- World Bank (2011) World Development Report: Conflict: Development and Security

WDR- World Bank (2012) World Development Report: Gender Equality and Development

WB – World Development Indicators database - Country Data Profile for Zimbabwe (2010)

Annex 2: Strategisk fokus, resultater og indikatorer for den danske udviklingsbistand i Zimbabwe

Den danske udviklingsbistand fokuserer på 1) privatsektorudvikling indenfor landbrug; 2) rehabilitering af infrastruktur og; 3) fremme af god regeringsførelse, demokrati og menneskerettigheder.

Alle danske programaktiviteter fokuserer på at understøtte zimbabwiske borgeres ret til et bedre liv i et udviklet og fredeligt demokratisk samfund. Der er en grundlæggende sammenhæng mellem støtten til økonomisk udvikling i Zimbabwe og et aktivt dansk engagement i forhold til at fremme demokratiske reformer og respekt for universelle menneskerettigheder.

Den danske udviklingsstøtte til Zimbabwe er gradvist øget siden 2009. Forudsat at en gradvis demokratisk udviklingsproces finder sted, er det forventningen, at den danske støtte når et niveau på ca. 200 million DKK i årlige udbetalinger i 2015. Fordelingen af den danske støtte på de nedenfor nævnte strategiske fokusområder vil afhænge af udviklingen indenfor de respektive områder.

Nedenfor følger de valgte strategiske fokusområder, resultater og indikatorer:

1) Privatsektorudvikling i landbrug

Danmark vil arbejde for at bidrage til følgende resultater:

- Genopretning af landbrugssektoren gennem adgang til en attraktiv kreditfacilitet for aktører i værdikæden.
- Kapacitetsopbygning for aktører i landbrugsværdikæden med henblik på at udbygge kommercielle aktiviteter.
- Etablering af nye innovative aktiviteter og værdikæder, der øger indkomstgenerering og jobskabelse.

Indikatorer: 80.000 småbrugere hjulpet af støtten i 2015, øget kommerciel aktivitet; styrket viden og kapacitet gennem træning; støtte til et netværk af mere end 700 landbo-butikker; støtte til mindst to specifikke værdikæder med fokus på jobskabelse og indkomstgenerering.

I Zimbabwe repræsenterer landbrugssektoren omtrent 40% af BNP. To-tredjedele af landets befolkning lever i landområder – langt størstedelen deraf er kategoriseret som fattige eller meget fattige. Landbrugssektoren besidder derfor et stort potentiale for at bidrage til den videre udvikling af Zimbabwe og befolkningens levevilkår. Efter turbulente år med landreformer og en generel økonomisk nedsmeltning er landbrugssektoren fortsat kendetegnet ved lav produktivitet, manglende likviditet og finansiering samt dysfunktionelle værdikæder.

Siden 2011 har Zimbabwe Agriculture Development Trust (ZADT) stillet finansiering til rådighed, som gennem kommercielle banker udlånes til relevante låntagere i landbrugsværdikæden. Kreditfaciliteten tilbyder en lavere rente og potentielt længere løbetid, end det ellers er muligt at opnå på det kommercielle marked. Klienter har forretningsmæssig

forbindelse med mindre landbrugsproducenter, som bl.a. omfatter landbo-butikker, grossister, transportører, landmænd og fremstillingsindustri. Klienterne er hovedsagligt mindre og mellemstore virksomheder, som handler med lavindkomstgrupper.

Danmark vil forestå studier af værdikæder med særlige vækstpotentiale og gennemføre interventioner på pilot-basis med involvering af mindre landbrugsproducenter. Hovedformålet er at revitalisere værdikæder, som er af særlig betydning for genoprettelse af Zimbabwes økonomi, og med potentiale for indkomstgenerering og jobskabelse. Kapitalkontribution til ny teknologi, nye produkter eller markeder såvel som garantiordninger og leasing-arrangementer vil blive introduceret efter behov.

Derudover vil Danmark fortsætte med at støtte opbygning af viden og kapacitet blandt aktører i værdikæden med henblik på at fremme bæredygtigheden og udviklingsmulighederne for de markedsbaserede interventioner.

2) Rehabilitering af infrastruktur

Danmark vil arbejde for følgende resultater:

- Rehabilitering af vigtig national, prioriteret infrastruktur, som har direkte betydning for zimbabwiske borgeres levebetingelser og som forbedrer den private sektors konkurrenceevne og mulighed for vækst.
- Forbedret politikudvikling indenfor prioriterede områder så som økonomisk styring, landbrug og infrastruktur.
- Styrket fokus på miljø, klima og vedvarende energi i Zimbabwe.

Indikatorer: Forbedret adgang til og kvalitet af vandforsyning for 4 millioner borgere i de af Zim-fonden udvalgte byområder; forbedret energiforsyning som sker på et miljøvenligt grundlag; afdækning af potentialet for vedvarende energi i Zimbabwe og iværksættelse af konkrete initiativer.

Der er fortsat behov for bilateral støtte til rehabilitering af infrastruktur i Zimbabwe og for international rådgivning i relation til en række centrale områder indenfor offentlige serviceydelser på et tidspunkt, hvor Zimbabwe ikke kan modtage lån på favorable vilkår, og hvor de offentlige finanser er utilstrækkelige. Dansk støtte er sammen med støtte fra andre bilaterale donorer vital i forhold til at sikre adgang til rent vand og strøm, hvilket er af fundamental vigtighed for såvel sociale serviceydelser som skoler og sundhedsklinikker, samt for den private sektors konkurrenceevne. Støtten til infrastruktur forventes dog at blive udfaset, når der opnås bedre adgang til favorable lån. Den danske støtte kanaliseres gennem to multidonor-fonde, som Danmark har medvirket til at etablere, nemlig Zimbabwe multidonor-fonden (ZimFond), som administreres af Den afrikanske Udviklingsbank (ADB), samt den analytiske multidonor-fond (A-MDTF), som administreres af Verdensbanken.

Samarbejdet med myndighederne indenfor de to fonde repræsenterer en god platform for dialog om nationale prioriteter. Fondene sikrer ydermere Verdensbanken og Den afrikanske Udviklingsbank en mulighed til at spille en aktiv rolle i Zimbabwe på trods af landets restancer

til de to banker. For Danmark er det en mærkesag at sikre en miljømæssig og klimavenlig udmøntning af indsatsen.

Zimfond. Zimbabwes infrastruktur lider under flere års manglende investeringer og vedligeholdelse. Behovene for investeringer er enorme og aktuelle rehabiliteringsbehov er af ADB anslået til at kræve op mod USD 14 milliarder, mens mere langsigtede behov vil nødvendiggøre investeringer på op mod USD 40 milliarder. Der er dog ikke nogen umiddelbare muligheder for finansiering i større omfang gennem lånoptagning grundet landets restancer. Zim-fonden støtter rehabilitering af national prioriteret infrastruktur samtidig med, at miljøhensyn og klimaforandringer tages i betragtning. Områder for fremtidige investeringer vil afhænge af potentialet for forbedringer i levevilkår for den berørte befolkning.

A-MDTF. Effektiv politikudvikling i den nuværende overgangsfase er fortsat af stor vigtighed. Lav kapacitet og begrænsede ressourcer i statslige institutioner understreger behovet for fortsat analytisk arbejde, som kan styrke den offentlige sektors service og hjælpe med at finde gode løsninger på vanskelige udfordringer.

A-MDTF udfører studier og yder teknisk assistance indenfor tre prioriterede områder: Økonomistyring og regeringsførelse, landbrug, samt infrastruktur. Nye prioritetsområder vil kunne tages op afhængig af landets videre udvikling. Fonden koordinerer og samarbejder med myndighederne på en række områder, inklusiv offentlige myndigheders planlægning, udvikling af nye styringsredskaber, offentlige politikker og budgetter. Disse indsatsområder vil være essentielle i forhold til igangsættelse af et IMF Staff Monitored Programme. Dialogen mellem A-MDTF og myndighederne omfatter også sensitive områder, så som en gennemgang af offentlige lønninger, lønningers andel af offentlige udgifter og studier af landreformen.

3) God regeringsførelse, demokrati og menneskerettigheder

Danmark vil arbejde for at bidrage til følgende resultater:

- Et uafhængigt retssystem baseret på strategien udarbejdet af Domstolsstyrelsen, som sikrer rettigheder uden politisk indblanding og som begrænser korrupsion.
- Effektiv og transparent overvågning af menneskerettigheder og sikring af juridisk assistance til ofre for menneskerettighedskrænkelser.
- Øget adgang til frie og uafhængige medier, inklusiv i landområder.
- Opbygning af demokratiske institutioner baseret på en ny demokratisk forfatning, herunder valgkommissionen, menneskerettighedskommissionen og det monitorerende organ JOMIC.

Indikatorer: Et nationalt sagsbehandlingssystem, der i betydeligt omfang reducerer sagsophobning i retssektoeren, reduktion i rapporterede menneskerettighedskrænkelser, forbedret adgang til medier i landområder og en vedtaget og gennemført forfatning.

Zimbabwe har store udfordringer i overgangen til demokrati, og der er fortsat talrige menneskerettighedskrænkelser og udbredt intimidering. Med udgangspunkt i en

rettighedsbaseret tilgang kombinerer den danske indsats et fokus på opbygning af statslige institutioner med støtte til civilsamfundsorganisationer og opbygning af viden og kapacitet. Dette muliggør en nødvendig fleksibilitet mellem mellemlange og længerevarende indsatser i takt med ændringer i den politiske virkelighed i Zimbabwe.

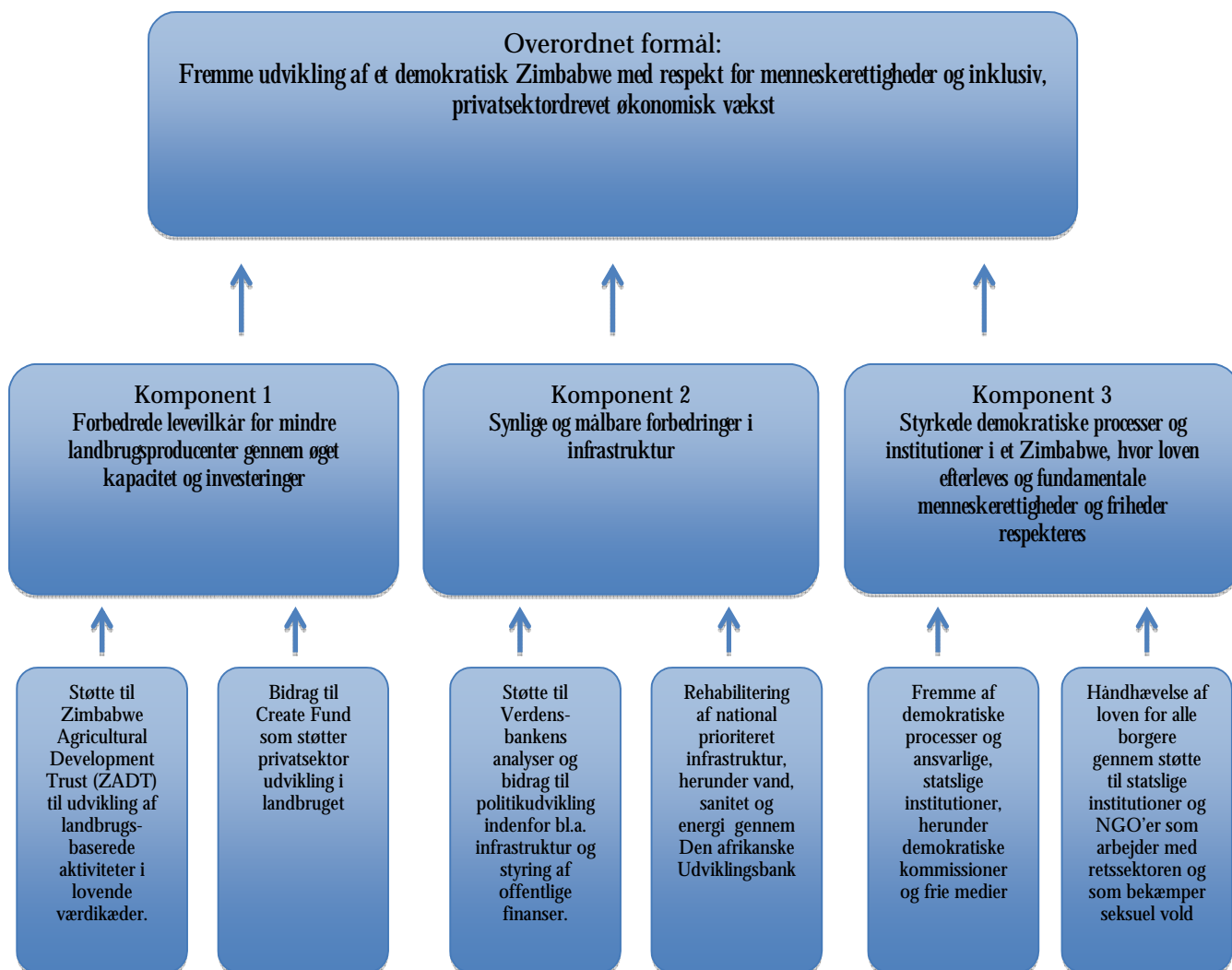
”Access to Justice” og styrkede menneskerettigheder: Programmet støtter udvikling af en strategi og etiske retningslinjer for rets-sektoren, som rummer initiativer til øget uafhængighed og bekæmpelse af den omfattende korruption. I forbindelse med gennemførelsen af strategien støtter programmet øget adgang til rets-sektoren, som tager udgangspunkt i brugernes rettigheder (victim friendly courts). Støtten er fokuseret på at øge kapaciteten i rets-sektoren til at håndtere menneskerettighedssager og understøtter efterlevelse af principperne om adskillelse af statsmagterne og retsvæsenets uafhængighed. Støtten vil delvist blive kanaliseret gennem civilsamfundsorganisationer (til at styrke overvågning og procesførelse af menneskerettighedssager) og delvist gennem støtte til offentlige instanser så som Domstolsstyrelsen og Justitsministeriet med assistance fra blandt andet UNICEF og Det Danske Institut for Menneskerettigheder.

Adgang til frie medier: Indsatsen søger at styrke borgers mulighed for deltagelse i udviklingen af det zimbabwiske samfund ved at understøtte en uafhængig og aktiv mediesektor (såvel mainstream som alternativ) som: a) fungerer som platform for information, dialog og kommunikation for alle samfundsgrupper (især underprivilegerede grupper); og b) giver relevant, kritisk og afbalanceret information, som bidrager til at holde myndighederne ansvarlige overfor offentligheden. Særlig opmærksomhed vil blive givet til de større grupperinger i samfundet som pt. er afskåret fra adgang, herunder især i landområderne. Ligeledes vil der blive lagt vægt på at overveje nye måder til at nå ud til offentligheden, herunder sociale medier og alternative radioudsendelser.

Demokratiske reformprocesser: Fortsat støtte vil blive ydet til gennemførelsen af demokratiske reformer og opbygning af institutioner, herunder til valgprocesser og etablering af demokratiske institutioner. Denne del af støtten vil være særlig afhængig af den aktuelle udvikling og må nødvendigvis indeholde betydelig fleksibilitet til at agere på baggrund af den politiske udvikling.

Det danske bistandsprogram i Zimbabwe for årene 2013 til 2015 er skitseret nedenfor.

Annex 3: Fokusområder for donorer i Zimbabwe

	Uddeling af gratis input i landbruget	Privatsektor udvikling i landbrug	Infrastruktur, inkl. energi og vandsanitet	God regeringsførelse og demokrati	Retssektoren	Sundhed	Uddannelse	Anden humanitær asst.
Australien	X		X					X
Canada				X		X		
Danmark		X	X	X	X			
EU	X			X	X	X	X	X
Tyskland	X		X			X	X	
Japan	X					X	X	
Nederlandene				X				
Norge			X	X		X		
Sverige			X	X		X	X	
USA	X	X		X		X		X
UK		X	X	X		X	X	X

Selvom dansk støtte til Zimbabwe ikke inkluderer direkte sektorstøtte til de sociale sektorer, ydes betydelig indirekte støtte gennem Zimfonden (vand og sanitet), samt gennem støtten til retssektoren og til bekæmpelsen af vold mod kvinder og børn (inklusive sundhedsklinikker til ofre for seksuel vold). Betydelig støtte til sundhed og uddannelse ydes af flere af de andre donorer i Zimbabwe.

Annex 4: Zimbabwes Medium Term Plan 2011-2015

Zimbabwes Medium Term Plan 2011-2015 (MTP) er det centrale styringsdokument for den økonomiske og sociale udvikling i Zimbabwe. Planen beror på mandatet fra den globale politiske aftale om at sikre økonomisk stabilitet og vækst i Zimbabwe. Planen bygger på Short Term Emergency Recovery Programme (STERP, 2009) og den tre-årige plan Macroeconomic Policy and Budget Framework (STERP II). MTP fungerer som overordnet planlægningsdokument og angiver nationale prioriteter og investeringsprogrammer for den fem-årige periode 2011-2015.

MTP's overordnede målsætning er at transformere økonomien, mindske fattigdommen, øge beskæftigelsen, sikre makroøkonomisk stabilitet og genskabe kapaciteten til at producere varer og serviceydelser på konkurrencemæssigt fordelagtige vilkår. MTP vil bygge videre på de fremskridt der er opnået siden igangsættelsen af STERP i marts 2009. Hovedmålet for MTP er at sikre at økonomien fortsat udviser bæredygtige vækstrater. Planen opererer med en målsætning om vækstrater på 7,1% for perioden 2011-2015.

MTP understreger den essentielle rolle for den private sektor, som lokomotiv for den økonomiske genopretning. For at sikre dette, er det nødvendigt at igangsætte omfattende reformer med henblik på at mindske risici for investorer og fremme Zimbabwe som en attraktiv destination for investeringer. Privatsektor-ledet økonomisk genopretning vil især blive sikret via aktivering af nøglesektorer såsom landbrug, fremstillingsindustri, minedrift, turisme, finanssektoren, infrastruktur samt med bidrag fra små og mellemstore virksomheder. Vigtige områder for bæredygtig vækst forudsætter adgang til kapital (herunder ved at sikre bedre samarbejde mellem finanssektoren og de produktive sektorer), introduktion af ny teknologi (herunder kommunikationsteknologi) og udvikling af viden-baserede industrier.

Et af nøgleområderne for MTP er sikring af betingelser, der kan fremme bæredygtig jobskabelse og fattigdomsreduktion. Planen er at sikre gennemsnitlige jobskabesrater på 6% per år. Derudover prioriteres social beskyttelse og marginaliserede gruppers mulighed for at tage ansvar for eget liv, styrket adgang til og brug af basale sundhedsydelser og visiterings faciliteter (100 procent i 2015), fremme af ligestilling mellem kønnene (i forhold til økonomiske, sociale og kulturelle forhold), bedre grunduddannelse samt beskyttelse af fattige og sårbare familier.

MTP's succes vil bl.a. afhænge af en funktionel infrastruktur. Infrastruktur er afgørende vigtig i forhold til økonomisk genopretning og vækst. Vigtige prioriteter indenfor infrastruktur omfatter energi, vand og sanitet, transport, byggesektoren samt informationsteknologi.

God regeringsførelse er også et vigtigt element i en succesfuld gennemførelse af MTP. Samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer, den private sektor og myndighederne er af afgørende vigtighed for at sikre stærke institutioner og effektive offentlige serviceydelser. Formålet vil være at sikre god regeringsførelse i alle sektorer, private såvel som offentlige.

Annex 5: Opfyldelsen af MDG'er i Zimbabwe

MDG indikatorer	Tidligere niveau	Nuværende niveau	MDG målsætninger (2015)
MÅLSÆTNING 1: HALVERE FATTIGDOM OG SULT I VERDEN			
Andel af befolkningen under fattigdomsgrænsen (forbrug)	55% (1995)	72% (2003)	Halveret
Human Poverty Index	40.3% (2005)	34% (2009)	Halveret
Procent af underernærende under fem år	17% (2005)	15% (2010)	Reduceret med to-tredjedele
Andel af befolkningen under fattigdomsgrænsen (adgang til fødevarer)	29% (1995)	58% (2003)	Halveret
MÅLSÆTNING 2: OPNÅ GRUNDSKOLEUDDANNELSE TIL ALLE			
Adgang til skole	81.9% (1994)	91% (2009)	Opnå 100%
Gennemførelse af grundskoleuddannelse	82.6% (1996)	68,2 (2006)	Opnå 100%
Alfabetisme for 15-24 årige, kvinder og mænd	85% (1994)	91% (2009) (faldende)	Opnå 100%
MÅLSÆTNING 3: ØGE LIGESTILLINGEN MELLEM KVINDER OG MÆND			
Andel af pladser i det nationale parlament optaget af kvinder	14% (1995)	18.55% (2009)	Opnå 50%
MÅLSÆTNING 4: MINDSKE BØRNE DØDELIGHEDEN			
Dødelighedsrate for børn under 5 år (per 1000 fødsler)	82 (2005)	86 (2010)	Reduceret med to-tredjedele
MÅLSÆTNING 5: MINDSKE MØDREDØDELIGHEDEN			
Mødredødelighed (per 100.000 fødsler)	555 (2006)	725 (2007)	Reduceret med tre-fjerdedele
Andel af fødsler overværet af trænet sundhedspersonale		69% (2009)	Opnå 100%
MÅLSÆTNING 6: BEKÆMPE HIV/AIDS, MALARIA OG ANDRE SYGDOMME			
HIV/Aids forekomst blandt befolkningen mellem 15-24 år.	23.7% (2003)	14,3% (2009)	Stop og tilbagegang i forekomst
MÅLSÆTNING 7: SIKRE UDVIKLINGEN AF ET BÆREDYGTIGT MILJØ			
Procent af befolkningen med forbedret sanitetsforhold	60% (1999)	30.5% (2006)	Opnå 71%
Procent af befolkningen på landet med	70% (1999)	61% (2009)	Opnå 85%

forbedret adgang til vand			
---------------------------	--	--	--

Kilder:

UNDP(2010) Millenium Development Goals Status Report Zimbabwe

Government of Zimbabwe and United Nations Country Team (2010) Country Analysis Report for Zimbabwe